

Ensimmäinen lukukappale Joosua 5:13-15

13Jerikon lähellä ollessaan Joosua näki eräänä päivänä edessään miehen, jolla oli paljastettu miekka kädessään. Joosua meni miehen luo ja kysyi häneltä: »Oletko meikäläisiä vai vihollisiamme?» 14Mies vastasi: »En kumpaakaan. Olen Herran sotajoukon päällikkö ja olen juuri saapunut tänne.» Silloin Joosua lankesi polvilleen, kumartui maahan saakka ja sanoi: »Herrani, mitä tahdot minun tekevän?» 15Herran sotajoukon päällikkö sanoi Joosuulle: »Riisu kengät jalastasi, sillä paikka, jossa seisot, on pyhä.» Ja Joosua teki niin.

Toinen lukukappale Apt 12:5-11

5Niin siis Pietaria pidettiin vangittuna, mutta seurakunta rukoi lakkaamatta Jumalaa hänen puolestaan. 6Sen päivän vastaisena yönä, jona Herodes aikoi asettaa Pietarin oikeuden eteen, Pietari nukkui kahden sotilaan välissä. Hänet oli sidottu kaksin kahleihin, ja lisäksi vankilan ovella oli vartiomiehet. 7Mutta yhtäkkiä hänen edessään seisoivat Herran enkeli ja huone oli täynnä valoa, ja enkeli töytäisi Pietarin hereille sanoen: »Nouse kiireesti.» Kahleet putosivat Pietarin käsistä. 8Enkeli sanoi: »Vyötä vaatteesi ja pane kengät jalkaasi.» Pietari teki niin, ja enkeli sanoi: »Heitä viitta harteillesi ja seuraa minua.» 9Pietari lähti enkelin mukaan. Hän ei kuitenkaan ymmärtänyt, että se, mitä hänelle tapahtui, oli totta, vaan luuli sitä näkyksi. 10He ohittivat ensimmäisen vartion, sitten toisen ja tulivat rautaportille, joka vei kaupungille. Se aukeni heille itsestään, ja niin he astuivat ulos ja lähtivät kulkemaan kujaa pitkin. Yhtäkkiä enkeli oli poissa. 11Silloin Pietari tajusi, mistä oli kysymys, ja sanoi: »Totisesti, nyt tiedän, mitä tapahtui! Herra lähetti enkelinsä ja auttoi minut Herodeksen käsistä, pelasti minut kaikesta siitä, mitä tämä kansa toivoi minulle tapahtuvan.»

Evankeliumi Mt 18:1-6,10

Kohta sen jälkeen opetuslapset tulivat Jeesuksen luo ja kysyivät: »Kuka on suurin taivasten valtakunnassa?» 2Silloin Jeesus kutsui luokseen lapsen, asetti hänet heidän keskelleen 3ja sanoi: »Totisesti: ellette käännä ja tule lasten kaltaisiksi, te ette pääse taivasten valtakuntaan. 4Se, joka nöyrytyy tämän lapsen kaltaiseksi, on suurin taivasten valtakunnassa. 5Ja joka minun nimessäni ottaa luokseen yhdenkin tällaisen lapsen, se ottaa luokseen minut. 6Mutta jos joku johdattaa lankeemukseen yhdenkin näistä vähäisistä, jotka uskovat minuun, hänelle olisi parempi, että hänen kaulaansa pantaisiin myllynkivi ja hänet upotettaisiin meren syvyyteen. 10»Katsokaa, ettette halveksi yhtäkään näistä vähäisistä. Sillä minä sanon teille: heidän enkelinsä saavat taivaissa joka hetki katsella minun taivaallisen Isäni kasvoja.

Saarna - Ps 34:8 Arkipiispa Urmas Viilma

"Herra on enkeli ympärillä niiden, jotka häntä pelkäävät, ja hän vapauttaa heidät" (Ps 34:8).

On kulunut yli kymmenen vuotta siitä, kun EELK Saku Toomase seurakunta perustettiin vuonna 2013. Ennen tätä perustettiin EELK Mustamäen Maaria Magdaleena seurakunta vuonna 2010. Tänä vuonna olemme iloinneet EELK Lasnamäen Pyhän Markuksen seurakunnan perustamisesta. Täällä oleva yhteisö oli jo valmiina

perustamaan seurakunnan virallisesti, sillä seurakuntana on kokoonnuttu jo 10 vuotta. Tilanteet kuitenkin kehittyivät niin, että vasta tämän vuoden keväällä Jögevassa kokoontunut Kirkolliskokous teki lopullisen päätöksen seurakunnan perustamisesta.

Seurakunnat syntyvät sinne, missä on ihmisiä, jotka haluavat kokoontua Jumalan sanan ja sakramenttien ympärille. Kun ihmisiä on riittävästi, Jeesuksen opetuslasten verran eli 12, voidaan seurakunta virallisesti perustaa. Valitettavasti on myös paikkoja, joissa seurakuntia on pakko sulkea. Kun tänään juhlimme Lasnamäen Markuksen seurakunnan virallista alkua yhteisessä jumalanpalveluksessa, niin täsmälleen viikko sitten osallistuin toisen Markuksen nimellä tunnetun seurakunnan viimeiseen viralliseen jumalanpalvelukseen, joka merkitsi seurakunnan virallista loppua. Nimittäin 22. syyskuuta piti viimeisen virallisen jumalanpalveluksen EELK Baltimore Pyhän Markuksen seurakunta Yhdysvalloissa. Yli 70 vuotta sitten pakolaisvirolaisista perustettu seurakunta saavutti luonnollisen päätöksensä. Vaikka Baltimoren ja Washingtonin ympäristössä asuu paljon virolaisia, heidän joukossaan ei enää ole niitä, jotka haluaisivat ja jaksaisivat järjestää seurakunnan päivittäistä toimintaa. Niin kuin elämässäkin, synty ja lähteminen kulkevat käsikkäin, ja näin on myös kahden EELK Pyhän Markuksen seurakunnan kohdalla: Baltimore Pyhän Markuksen seurakunta lopetti ja Lasnamäen Pyhän Markuksen seurakunta aloittaa.

Kun keväällä kirkolliskokouksessa nousi kysymys siitä, miksi Lasnamäen seurakunta kantaa juuri evankelista Markuksen nimeä, ei seurakunnan edustajan vastaus ollut kovin perusteellinen. Ei sillä ole väliä, sillä Pyhä Henki tekee usein työtään niin, että emme heti ymmärrä sitä. Olen täysin vakuuttunut siitä, että Lasnamäellä Pyhän Markuksen nimeen kokoontuva seurakunta, joka tunnustaa Jeesuksen Herraksi, on yhtä uskollinen kuin Markus, joka seurasi Jeesusta Kristusta omana aikanaan.

Kuka oli pyhä Markus? Mitä me hänestä tiedämme? Uudessa Testamentissa mainitaan useaan otteeseen Johannes Markus, joka oli kotoisin Jerusalemissa. Hänen nimeään kantaa myös kaikkein vanhimmaksi pidetty evankeliumi. Vaikka Markuksen evankeliumissa ei ole suoraa viittausta evankeliumin kirjoittajan nimeen, vanha kirkollinen perinne pitää tätä kirjaa Markuksen kirjoittamana.

Apostolien tekojen luvuissa 12 ja mainitaan, että Johannes Markus seurasi Barnabasta ja Paavalia heidän ensimmäisellä lähetysmatkallaan (Ap 12:25; Ap 13:5). Myös myöhemmin hän oli Paavalin mukana lähetystyössä (Fm 24; Kol 4:10; 2Tm 4:11). Lisäksi Pietarin ensimmäisessä kirjeessä mainitaan, että Markus oli Pietarin kanssa Roomassa (Paabelissa) (1Pt 5:13).

Kristillinen perinne pitää myös Kaanaan häiden yhtä palvelijaa, jonka Jeesus käski nostaa vesialtaista viiniä, juuri Markuksena (Jh 2:1-11). Hänen sanotaan myös olleen yksi Jeesuksen lähettämistä 70 opetuslapsesta (Lk 10:1). On myös raamatuntutkijoita, jotka uskovat, että Jeesuksen vangitsemisen jälkeen Jeesusta seurannut nuorukainen, joka kiinniottolanteessa jätti vaatteensa ja pakeni alastomana, oli Markus (Mk 14:50-52). Tämän nuorukaisen tietää nimetä vain Markus omassa evankeliumissaan.

On tärkeää mainita myös, että Jeesus todennäköisesti asetti ehtoollisen Markuksen kodin ylähuoneessa. Myös ylösnoussut Jeesus ilmestyi opetuslapsille juuri Markuksen talossa (Jh 20) ja Pyhä Henki laskeutui opetuslasten päälle helluntaina samassa paikassa. Siellä, ennen helluntaita, valittiin myös Juudas Iskariotin tilalle kahdeksanneksi apostoliksi Mattias (Ap 1:13; Ap 2:2; Ap 12:12).

Vanhan kirkollisen perinteen mukaan Markus syntyi Pohjois-Afrikassa Libyassa juutalaiseen perheeseen, mutta lähti nuorena Palestiinaan. Jeesuksen ristiinnaulitsemisen ja ylösnousemuksen jälkeen Markus meni vuonna 48 jKr Aleksandriaan, jossa hänestä tuli Afrikan ensimmäinen piispa ja johon hän rakensi Afrikan ensimmäisen temppelin. Markusta pidetäänkin Afrikan evankelistana sekä Kopti-kirkkojen (katolisen ja ortodoksisen) ja Aleksandrian apostolisen ortodoksikirkon perustajana. Vuonna 68 jKr raivostuneet pakanat ottivat Markuksen kiinni, vetivät häntä kaksi päivää hevosen häntään kiinnitetyn köyden päässä, kunnes hän kuoli marttyyrina ja hänen ruumiinsa levisi tielle. Hänen jäännöksensä haudattiin hänen itsensä rakentamaan kirkkoon Aleksandriassa, josta ne myöhemmin siirrettiin Venetsiaan. Venetsiaan rakennettiin hänen muistokseen kuuluisa Pyhän Markuksen katedraali, jossa hänen jäännöksensä säilytetään edelleen.

Markuksen, kuten myös muiden Jeesuksen opetuslasten elämä muuttui hetkestä, jolloin hän kohtasi Jeesuksen. Meidän aikanamme ja maailmassamme voi Jumalan kosketus tavoittaa ihmisiä yhtä yllättäen kuin Markuksen 2000 vuotta sitten. Tällaisen kosketuksen todennäköisyys on varmasti suurempi juuri kirkossa. Myös täällä Lasnamäen Pae rukoushuoneessa on kohtamispaikka Jumalan kanssa. Tärkein paikka tässä kirkossa Jumalan kohtaamiseen on alttarin äärellä. Juuri alttarin edessä annetaan lupauksia. Kasteessa sen tekevät vanhemmat, kummit ja aikuiset kastettavat itse. Konfirmaatiossa konformoitavat. Avioliittoon vihittäse hääpari. Kun seurakunta saa uuden opettajan tai muun työntekijän, hänet asetetaan tehtävänsä juuri alttarin edessä. Kaikkein henkilökohtaisin kohtaaminen Kristuksen kanssa tapahtuu kuitenkin ehtoollisella, jossa otamme alttarin ympärillä vastaan Kristuksen ruumiin ja veren ja tulemme näin osallisiksi hänen kuolemastaan ja ylösnousemisestaan.

Kirkkokalenteriin on merkitty tälle päivälle: Arkkienkeli Mikaelin ja kaikkien enkelien juhla, eli mikkelinpäivä. Päivän teema on Jumalan sanansaattajat ja päivän psalmiteksti on: "Herran enkeli on asettunut vartioon. Hän suojaa niitä, jotka palvelevat Herraa, ja pelastaa heidät." (Ps 34:8).

Nykyään monet ihmiset haluaisivat mieluummin kohdata ja kommunikoida enkelien kuin Jeesuksen kanssa. Enkelimystiikka on nykyään hyvin yleistä. Kristittyinä meidän on puhuttava enkeleistä ensisijaisesti sen pohjalta, mitä Raamatussa puhutaan enkeleistä. Siksi tulee myöntää, että Jumala on luonut enkelit, kuten ihmisetkin, ja antanut heille oman erityisen paikan ja tehtävän. Jumalan kohtaamisessa meidän ei tule tyytyä vain enkeleiden kohtaamiseen eikä sitä erikseen tavoitella.

Emme löydä Raamatusta paikkaa, jossa ihmisille ilmestyvät enkelit toimisivat omin päin, erillään Jumalan asettamasta komentolinjasta. Samoin ei ole raamatunkohtaa, jossa ihmiset hakevat itse kontaktia enkeleihin pyytäkseen heiltä palveluksia tai apua.

Enkelit ovat Jumalan käskyläisiä, Hänen sanansaattajiaan ja alamaisiaan, Jumalan lähettäjiä. Enkelit, jotka alistuvat Jumalan käskyjen sijaan omien toiveidensa ja rukouksiensa mukaan, muuttuvat kapinallisiksi enkeleiksi, langenneiksi enkeleiksi.

Jeesus ei syntynyt enkeliksi, vaan ihmiseksi. Jumalan Poika syntyi ihmisten keskelle. Hänestä sanotaan heprealaiskirjeen alussa, että hän on asettunut korkeuksissa istuimelleen Majesteetin oikealle puolelle. Näin hänestä on tullut enkeleitä suurempi, yhtä lailla kuin hänen saamansa nimi on enkelien nimiä ylhäisempi. (Hb 1:3-4). Toimitettuaan puhdistuksen synneistä hän on Hän on se, jota myös enkelit palvelevat ja josta sanotaan: "Kaikki Jumalan enkelit kumartakoot häntä!" (Hb 1:6). Juuri Jeesuksen puoleen voimme myös kääntyä kiitos- ja rukouspyyntöjemme kanssa ja kunnioittaa häntä elämämme Herrana ja Jumalana. Emme tarvitse muita hengellisiä herroja, opettajia tai valaisijoita, sillä Kristus maailman valaisijana on yhä sama tänään ja aina.

Jouluyönä paimenille ilmestyneet enkelit eivät odottaneet, että paimenet kumartaisivat ja kunnioittaisivat heitä. He ilmestyivät näyttäkseen paimenille, mistä he löytävät Jeesuksen. He auttoivat paimenia kohtaamaan Jeesuksen, Maailman Valon. Juuri tähän, Maailman Valon puoleen meidän tulee liikkua ja etsiä tätä Valoa. Enkelit, Valon palvelijat, auttavat ihmisiä liikkumaan Kristuksen suuntaan.

Tänään, ollessani täällä Lasnamäen seurakunnan keskellä, toivon, että Jumalan kohtaaminen olisi myös täällä kaikille iloinen ja valaiseva hetki. Myös silloin, kun meidän on seisottava syntisinä Hänen kasvojensa edessä, on kohtaaminen Herran kanssa ilo. Herran Kristuksen kohtaaminen tekee ihmisen paremmaksi, hänen sielunsa ja omantuntonsa puhtaammaksi. Jumala olkoon meidän sielujemme puhdistaja ja ilomme lähde, myös täällä Lasnamäen Paen rukoushuoneessa.

Mikkelinpäivä ei ole vain enkelien, vaan myös lasten juhla, sillä mikkelinpäivänä on Virossa tapana aloittaa seurakunnissa pyhäkouluvuosi. Lapsityön assessori Mattias Haamer ja Lapsi- ja nuorisotyön yhdistyksen johtaja Triin Salmu ovat kutsuneet tänään meitä rukoilemaan kirkkomme lapsityön puolesta ja lahjoittamaan myös lasten työlle. Lapsista puhui tänään myös evankelista Matteus, kun hän kuvasi lasten kohtaamista Jeesuksen kanssa.

Jos säilytämme Jumalan kanssa lapsille ominaisen vilpittömän ja puhtaan yhteyden – sydämeistä sydämeen ja hengestä henkeen – niin Jumalan valtakunta on myös meidän osamme. Olkoon tällainen suhde Jumalaan kaikilla, jotka astuvat tähän Lasnamäen pyhäkköön ja kohtaavat täällä Jeesuksen. Aamen.